

nationale ombudsman

Rapport

Een onderzoek naar de afwijzende beslissing van de gemeente Emmen op een verzoek ambtshalve vermindering van leges.

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de gemeente Emmen gegrond.

Wat is de klacht

Verzoekster heeft een aanvraag omgevingsvergunning ingediend bij de gemeente Emmen (hierna: de gemeente). Hiervoor heeft de gemeente leges in rekening gebracht. Na betaling van de leges stelt verzoekster dat de gemeente niet bevoegd was om deze leges in rekening te brengen. De gemeente weigert echter om de in rekening gebrachte leges terug te betalen.

Wat vooraf ging

Aanvraag omgevingsvergunning

Verzoekster is een onderneming op het gebied van zonne-energie. In 2016 wil verzoekster op het terrein van een voormalig tuinbouwcentrum in de gemeente Emmen (hierna: de gemeente) een zonnepark realiseren. Het bestemmingsplan van de gemeente voorzag echter niet in de bouw van een zonnepark. Verzoekster moest daarom een omgevingsvergunning aanvragen.

De beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning is een dienst waarvoor de gemeente bevoegd is om rechten te heffen¹. De gemeente doet dit met een nota leges. Hierbij is van belang dat op grond van artikel 3.2, tweede lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) de gemeente verplicht is om het bestemmingsplan om de tien jaren opnieuw vast te stellen. Als de gemeente dit niet (tijdig) doet, is op grond van artikel 3.1, vierde lid, van de Wro de gemeente niet bevoegd tot invordering van rechten als die rechten zien op diensten die verband houden met een verouderd bestemmingsplan. Dit heet de legessanctie. De legessanctie is op 1 juli 2008 in werking getreden.

Verzoekster heeft op 5 september 2016 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. In het vooroverleg is tussen de gemeente en verzoekster afgesproken dat voor de heffing van de leges rekening zou worden gehouden met verzoeksters aanvraag voor een subsidiebeschikking bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Op 31 januari 2017 is de vergunning verleend. Op 26 juli 2017 is aan verzoekster de gevraagde subsidie verleend. Op 14 september 2017 is de nota leges van € 86.327,30 verzonden die door verzoekster is betaald. Omdat het bestemmingsplan dateerde van 31 maart 2005 en niet opnieuw was vastgesteld, was de legessanctie van toepassing. Op dat moment was verzoekster hiervan niet op de hoogte. Op 26 oktober 2017 is de legesnota onherroepelijk vast komen te staan.

Reikwijdte van de legessanctie

Vanaf 2014 is geprocedeerd over de reikwijdte van de legessanctie. In de tekst van de Wro stond namelijk alleen dat geen rechten mochten worden ingevorderd. Sommige gemeenten stelden daarom dat de legessanctie geen invloed had op de bevoegdheid van de gemeente om leges te heffen. Ook was de vraag wat moest worden verstaan onder "diensten die verband houden met een bestemmingsplan"².

Op 17 november 2017 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan over de reikwijdte van de legessanctie. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de legessanctie betekent dat zowel de bevoegdheid tot heffing als invordering van leges vervalt. Verder heeft de Hoge Raad geoordeeld dat ook buitenplanse afwijkingen vielen onder bereik van de legessanctie. Daarbij vallen alle werkzaamheden die verband houden met de aanvraag omgevingsvergunning onder de legessanctie³.

Op 17 januari 2018 zijn Kamervragen gesteld naar aanleiding van een artikel op de website boerderij.nl met als kop "Kans op onnodig leges betalen steeds groter"⁴.

¹ Artikel 229, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet.

² De legessanctie was volgens sommige gemeenten niet van toepassing op omgevingsvergunningen die werden verleend voor bouwen in strijd met het geldende bestemmingsplan, de zogenoemde buitenplanse afwijkingen. Sommige gemeenten stelden verder dat alleen de werkzaamheden die direct zagen op toetsing aan het bestemmingsplan werden getroffen door de legessanctie.

³ Hoge Raad, 17 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2877.

⁴ www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2018/1/Kans-op-onnodig-betalen-van-leges-steeds-groter-234532E/+&cd=1&hl=nl&ct=clnk&gl=nl (geraadpleegd 2 april 2020).

Op 13 februari 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken (hierna: de minister) Kamervragen beantwoord over de behandeling door gemeenten van verzoeken om ambtshalve vermindering vanwege in strijd met de legessanctie in rekening gebrachte leges.

(...)

Deelt u de mening dat gemeenten bij een verouderd bestemmingsplan, dat niet is verlengd, geen leges in rekening zouden mogen brengen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is de Wro in deze voldoende duidelijk? Wat kunt u doen om de benadeelde ondernemers tegemoet te komen?

In artikel 3.1, vierde lid van de Wro is duidelijk bepaald dat het niet is toegestaan om leges in te vorderen wanneer het bestemmingsplan meer dan tien jaar oud is. Hier moet ook heffen van leges onder worden verstaan. In de model-legesverordening van de VNG wordt naar dit artikel verwezen. Wat mij betreft kan er dan ook geen enkel misverstand over bestaan dat het niet is toegestaan om leges aanslag op te leggen indien een geldige grondslag daartoe ontbreekt. Ik keur het daarom af als gemeenten desondanks tot heffing overgaan. Tegelijkertijd is de aanwezigheid van een geldige grondslag een gemeentelijke verantwoordelijkheid en is het in eerste instantie een taak van de gemeente(raad) om hiervoor te zorgen. Ondernemers (en particulieren) die van mening zijn dat ten onrechte leges zijn ingevorderd, dienen zich dan ook tot de gemeente te wenden. Indien de leges nog niet zijn betaald, kan bezwaar worden gemaakt tegen het opleggen daarvan.

Kunt u aangeven of de heffing die wordt opgelegd bij een verouderd, niet verlengd bestemmingsplan onherroepelijk wordt als er geen bezwaar is aangetekend? Zo ja, wat vindt u hiervan? Zo nee, waar kan de onduidelijkheid ontstaan(...)? Bent u bereid eventuele onduidelijkheid weg te nemen? Zo nee, waarom niet?

Na het verlopen van de bezwaartermijn staat een aanslag vast, ook indien de aanslag op een verouderd, niet verlengd bestemmingsplan is gebaseerd. Als na het verlopen van de bezwaartermijn een bezwaarschrift of een verzoek om kwijtschelding/teruggave wordt ingediend kan een gemeente ambtshalve besluiten de aanslag te verlagen. Gemeenten maken hiervoor beleidsregels. Ook in de gevallen waarin de gemeentelijke beleidsregels voor ambtshalve teruggaaf streng zijn, zouden gemeenten, gelet op de strijd met de wet, in deze gevallen ruimhartig moeten zijn en een ambtshalve vermindering moeten overwegen. Hierbij zij opgemerkt dat een «vermindering» ook volledige kwijtschelding of teruggave van de leges kan betreffen⁵.

Op 1 juli 2018 is de Wet actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen in werking getreden. Hierdoor is de legessanctie komen te vervallen voor bestemmingsplannen die elektronisch raadpleegbaar zijn. Er is geen overgangsrecht vastgesteld. Evenmin is terugwerkende kracht gegeven aan de werking van de wetswijziging.

Afhandeling verzoek ambtshalve vermindering

Verzoekster heeft op 8 juni 2018 een bezwaarschrift ingediend tegen de nota leges. De gemeente heeft hierop gereageerd bij brief van 14 juni 2018. De gemeente schrijft dat het bezwaar te laat is ingediend en vraagt de gemachtigde of zij hiervoor een reden heeft. De gemachtigde reageert bij brief van 27 juni 2018 en geeft aan dat geen sprake is van een verschoonbare termijnoverschrijding en verzoekt de gemeente om het bezwaar in aanmerking te nemen als een verzoek om ambtshalve vermindering. In zijn brief van 16 augustus 2018 beroept de gemachtigde zich op de legessanctie waardoor de leges ten onrechte zijn betaald.

Op 11 juni 2019 heeft de gemeente het bezwaarschrift van verzoekster niet-ontvankelijk verklaard en het verzoek om ambtshalve vermindering afgewezen. Ter motivering heeft de gemeente aangegeven dat op 1 juli 2018 de Wro is gewijzigd. Het bestemmingsplan van de gemeente is elektronisch raadpleegbaar, waardoor de legessanctie niet meer van toepassing is. De leges zijn volgens de gemeente dan ook terecht in rekening gebracht.

⁵ Aanhangsel Handelingen II, 2017-2018, 1121.
201928200

Wat was de oorspronkelijke klacht?

De gemachtigde vindt dat de gemeente het verzoek om ambtshalve vermindering onjuist heeft beoordeeld. De gemeente heeft het verzoek ambtshalve vermindering vóór 1 juli 2018 ontvangen. De gemeente had dan ook haar oordeel op basis van de toen geldende wetgeving moeten baseren.

Welke reactie komt er op de klacht?

De gemeente vindt de klacht ongegrond. De gemeente heeft geanticipeerd op relevante ontwikkelingen in de wetgeving, waardoor de uitkomst van het besluit niet beïnvloed is door het feit dat de afhandeling lang heeft geduurd. Omdat de legessanctie is vervallen per 1 juli 2018 is het wel mogelijk om leges in rekening te brengen bij een verouderd bestemmingsplan als het bestemmingsplan elektronisch raadpleegbaar is, hetgeen het geval is in de gemeente.

Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?

De gemachtigde blijft het oneens met de beslissing van de gemeente. Daarnaast wijst hij op de hierboven genoemde uitlatingen van de minister dat de gemeente gehouden is om de verzoeken ambtshalve vermindering ruimhartig te beoordelen. Hiervan is volgens de gemachtigde geen sprake geweest.

Hoe reageerde de gemeente?

De gemeente geeft aan dat met verzoekster financiële afspraken zijn gemaakt over de berekening en inning van de leges. Verzoekster was namelijk in afwachting van de subsidie van het RVO voor het zonnepark. Daarom is afgesproken om de hoogte van de leges afhankelijk te stellen van het realiseren van de subsidie. Betaling van de leges zou pas volgen op het moment dat duidelijk was of de subsidie was verkregen. Gelet hierop was verzoekster op de hoogte van de interpretatie en toepassing van de regels van de heffingsambtenaar ten tijde van het in rekening brengen van de nota leges, aldus de gemeente. Daarnaast was het volgens de gemeente op het moment dat de leges in rekening werden gebracht de gangbare praktijk dat de legessanctie niet zag op omgevingsvergunningen die werden afgegeven in het kader van een buitenplanse afwijking. Er was hierover nog geen uitspraak van de Hoge Raad. In zoverre is sprake van nieuwe jurisprudentie, waardoor ook op grond van het Besluit Fiscaal Bestuursrecht (BFB) verzoekster niet in aanmerking zou komen voor ambtshalve vermindering. Tot slot is de wens van de wetgever om de legessanctie te laten vervallen, meegenomen bij de beoordeling van het verzoek ambtshalve vermindering.

Reactie op het Verslag van bevindingen

Zowel de gemachtigde als de gemeente hebben gereageerd op het Verslag van bevindingen. Daarbij had de Nationale ombudsman de gemeente gevraagd om expliciet aan te geven waaruit zou volgen dat verzoekster op de hoogte was van het standpunt van de gemeente over de legessanctie.

In zijn reactie stelt de gemachtigde nogmaals dat er tussen verzoekster en de gemeente nooit een discussie over de legessanctie heeft plaatsgevonden. De gemeente benadrukt in haar reactie dat verzoekster een professionele partij is. Daarbij hebben verzoekster en de gemeente maandenlang overleg gevoerd over de betaling van de leges, terwijl op dat moment al juridische procedures aanhangig waren bij de belastingrechter over de legessanctie. Ook hierom wil de gemeente geen ambtshalve vermindering verlenen.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Als het gaat om klachten over ambtshalve vermindering biedt de Nationale ombudsman aanvullende rechtsbescherming. Dit omdat er geen mogelijkheid is om een oordeel van de belastingrechter te vragen. Dit betekent dat de Nationale ombudsman toetst of de gemeente in redelijkheid heeft kunnen komen tot zijn beslissing.

Geen terugwerkende kracht verlenen aan wetgeving bij beoordeling verzoek ambtshalve vermindering

In het BFB staan nadere regels voor de Belastingdienst over de toepassing van de ambtshalve vermindering van artikel 65 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Het BFB is in principe alleen van toepassing op de Belastingdienst, maar de Nationale ombudsman vindt dat de gemeente, bij gebrek aan eigen beleid, zich moet oriënteren op deze beleidsregels bij de beoordeling van een verzoek ambtshalve vermindering. Op grond van het BFB wordt een verzoek ambtshalve vermindering getoetst aan de wetgeving zoals die gold voor de beschikking, op de dag voorafgaand aan de dag waarop deze beschikking onherroepelijk is geworden.

De gemeente heeft bij de beoordeling van het verzoek ambtshalve vermindering vooruitgelopen op de per 1 juli 2018 in werking getreden Wet actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen, waarmee de legessanctie vanaf die datum in de praktijk is komen te vervallen. De gemeente stelt dat bij een ambtshalve beoordeling alle feiten worden meegenomen en dus ook de hiervoor genoemde wetswijziging. De Nationale ombudsman vindt dat de gemeente hierbij uitgaat van een onjuist beoordelingskader omdat de gemeente hiermee miskent dat geen terugwerkende kracht is verleend aan die wetswijziging⁶. Dit betekent dat zowel op het moment dat de nota leges onherroepelijk is geworden als de datum van indiening van het verzoekschrift, de wetgeving die gold tot 1 juli 2018 nog onverkort van toepassing was. De Nationale ombudsman vindt dan ook dat bij de beoordeling van het verzoek ambtshalve vermindering de gemeente uit had moeten gaan van de oude wetgeving. Dit is ook het uitgangspunt bij de beoordeling van een dergelijk verzoek aan de hand van het BFB.

De gemaakte afspraken met verzoeker staan ambtshalve vermindering niet in de weg

Tussen de gemeente en verzoekster zijn financiële afspraken gemaakt over de berekening en het moment van betaling van de leges. Specifiek is een afspraak gemaakt over de op dat moment nog onzekere verkrijging van een subsidie van de RVO. Wat dat betreft hebben de gemeente en verzoekster afgesproken dat in beginsel 100% van de leges moet worden betaald, maar dat dit bedrag zal worden verminderd naar 50% als de subsidie niet wordt gerealiseerd.

Volgens de gemeente volgt hieruit dat verzoekster op de hoogte was van de interpretatie van de legessanctie door de gemeente. Ook vindt de gemeente deze coulante houding een reden om geen ambtshalve vermindering te verlenen, waarbij de gemeente benadrukt dat verzoekster een professionele partij is. De gemeente vindt kennelijk dat de gemaakte afspraak in de weg staat aan ambtshalve vermindering.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat uit de gemaakte afspraak tussen de gemeente en verzoekster over de betaling van leges afhankelijk van de verkrijging van een subsidie niet blijkt dat de gemeente verzoekster hiermee op de hoogte heeft gesteld van haar standpunt over de legessanctie. De afspraak en de daarbij gebruikte bewoordingen zijn niet concreet gekoppeld aan de legessanctie en daarom van onvoldoende gewicht om de conclusie te rechtvaardigen dat verzoekster had kunnen en moeten weten wat het standpunt hierover was van de gemeente. De gemaakte afspraken staan dan ook niet in de weg aan toekenning van het verzoek ambtshalve vermindering.

Uitspraak van de Hoge Raad is nieuwe jurisprudentie

De Nationale ombudsman is het met de gemeente eens dat de uitspraak van de Hoge Raad van 17 november 2017 kan worden aangemerkt als nieuwe jurisprudentie als bedoeld in het BFB. Het oordeel van de Hoge Raad ziet op een nieuwe bepaling. Niet eerder had de Hoge Raad zich uitgelaten over de reikwijdte van de legessanctie. Dit betekent dat in principe op grond van het BFB ambtshalve vermindering kan worden geweigerd.

⁶ Artikel 4 van de Wet Algemene bepalingen.
201928200

Gemeente had rekening moeten houden met uitspraken minister

Vervolgens is de vraag of de uitspraken van de minister maken dat van dit uitgangspunt moet worden afgeweken. Hiervoor is van belang dat de minister heeft aangegeven dat wat haar betreft de reikwijdte van de legessanctie duidelijk was. De minister draagt bovendien uit dat ook in de gevallen waarin de gemeentelijke beleidsregels voor ambtshalve teruggaaf streng zijn, gemeenten, gelet op de strijd met de wet, ruimhartig moeten zijn en een ambtshalve vermindering moeten overwegen.

De Nationale ombudsman vindt dat de gemeente onvoldoende rekenschap heeft gegeven aan de uitspraak van de minister dat verzoeken ambtshalve vermindering ruimhartig moeten worden beoordeeld. Weliswaar is de gemeente zelfstandig bevoegd om een verzoek ambtshalve vermindering te beoordelen, maar de minister heeft haar uitspraken gedaan als eindverantwoordelijke van de Wro en de legessanctie. Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat deze opmerkingen van de minister serieus worden meegewogen bij de beoordeling door de gemeente. Dit geldt zowel voor burgers als een professionele partij als verzoekster. Een algehele afwijzing van het verzoek ambtshalve vermindering geeft geen blijk van een dergelijke afweging.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de gemeente onbehoorlijk heeft gehandeld bij de beoordeling van het verzoek om ambtshalve vermindering.

De Nationale ombudsman acht de klacht van verzoekster gegrond.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente is gegrond wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman doet de aanbeveling dat de gemeente het verzoek ambtshalve vermindering opnieuw beoordeelt overeenkomstig de door de minister aangegeven ruimhartigheid en daarbij verzoekster alsnog tegemoetkomt in de betaalde leges.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Relevante regelgeving en jurisprudentie

Artikel 4 Wet algemene bepalingen

De wet verbindt alleen voor het toekomstende en heeft geene terugwerkende kracht.

Artikel 229 van de Gemeentewet

1. Rechten kunnen worden geheven ter zake van:

a. het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of van voor de

openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn;

b. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;

c. het geven van gemakkelikheden (···)

(···)

3. Voor de toepassing van deze paragraaf (···) worden de in het eerste lid bedoelde rechten aangemerkt als gemeentelijke belastingen

Artikel 3.1. van de Wet ruimtelijke ordening

1. De gemeenteraad stelt voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vast, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in het plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven. Deze regels betreffen in elk geval regels omtrent het gebruik van de grond en van de zich daar bevindende bouwwerken. Deze regels kunnen tevens strekken ten behoeve van de uitvoerbaarheid van in het plan opgenomen bestemmingen, met dien verstande dat deze regels ten aanzien van woningbouwcategorieën uitsluitend betrekking hebben op percentages gerelateerd aan het plangebied.

2. De bestemming van gronden, met inbegrip van de met het oog daarop gestelde regels, wordt binnen een periode van tien jaar, gerekend vanaf de datum van vaststelling van het bestemmingsplan, telkens opnieuw vastgesteld.

3. Telkens indien de gemeenteraad van oordeel is dat de in het bestemmingsplan aangewezen bestemmingen en de met het oog daarop gegeven regels in overeenstemming zijn met een goede ruimtelijke ordening, kan hij, in afwijking van het tweede lid, besluiten tot verlenging van de periode van tien jaar, genoemd in dat lid, met tien jaar. In aanvulling op artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht plaatsen burgemeester en wethouders de kennisgeving van het besluit tot verlenging tevens in de Staatscourant en voorts geschiedt deze langs elektronische weg.

4. Indien niet voor het verstrijken van de periode van tien jaar, genoemd in het tweede of het derde lid, de raad onderscheidenlijk opnieuw een bestemmingsplan heeft vastgesteld dan wel een verlengingsbesluit heeft genomen, vervalt de bevoegdheid tot het invorderen van rechten terzake van na dat tijdstip door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten die verband houden met het bestemmingsplan.

5. Van overschrijding van de in het tweede lid bedoelde periode doen burgemeester en wethouders schriftelijk mededeling. Zij leggen deze mededeling bij het bestemmingsplan waarin de bestemming van de grond laatstelijk is aangewezen, ter gemeentesecretarie voor een ieder ter inzage. Artikel 3:12, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing. Van de terinzagelegging wordt tevens mededeling gedaan in de Staatscourant en voorts langs elektronische weg.

Artikel 3.1a van de Wet ruimtelijke ordening

Artikel 3.1, tweede, vierde en vijfde lid, is niet van toepassing op bestemmingsplannen die elektronisch raadpleegbaar zijn.

Artikel 65 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen

1. Een onjuiste belastingaanslag of beschikking kan door de inspecteur ambtshalve worden verminderd. Een in de belastingwet voorziene vermindering, ontheffing of teruggaaf kan door hem ambtshalve worden verleend.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van degene die een onjuist bedrag op aangifte heeft voldaan of afgedragen, of van wie een onjuist bedrag is ingehouden.

Besluit Fiscaal Bestuursrecht, onderdeel 23, paragraaf 12 en 13

12. Een arrest van de Hoge Raad dan wel een beleidsbesluit mijnerzijds waarin een toepassing van de belastingwet besloten ligt die voor de belanghebbende gunstiger is dan de bij de heffing van de belasting gevolgde toepassing, leidt niet tot het ambtshalve verlenen van een vermindering of teruggaaf van belasting indien de belastingaanslag, de voldoening op aangifte of de afdracht op aangifte onherroepelijk is komen vast te staan vóór de dag, waarop het arrest door de Hoge Raad is gewezen, onderscheidenlijk vóór de dagtekening van het beleidsbesluit of andere schriftelijke aanwijzing, tenzij ik op dit punt een afwijkende regeling heb getroffen.

13. Bij een verzoek om ambtshalve verminderen of teruggeven van belasting beoordeelt de inspecteur het verzoek aan de hand van wet, jurisprudentie en beleid zoals die golden voor de beschikking (meestal de belastingaanslag) waarop het verzoek betrekking heeft, op de dag voorafgaand aan de dag waarop de beschikking onherroepelijk vast is komen te staan. Dit houdt in dat nieuwe jurisprudentie (jurisprudentie gewezen vanaf het moment dat de beschikking onherroepelijk vaststond) in beginsel geen aanleiding vormt om ambtshalve op deze beschikking terug te komen. Dit is slechts anders als ik een afwijkende regeling heb getroffen. Ook kan er aanleiding zijn om alsnog ambtshalve tegemoet te komen als uit de nieuwe jurisprudentie expliciet blijkt dat de inspecteur in een gelijk geval tegen beter weten in heeft geprocedeerd en dus wist of behoorde te weten dat hij in de procedure een onjuist standpunt innam. In het algemeen zal dit blijken uit een overweging van de rechter. Een uitspraak van een Rechtbank of Gerechtshof is doorgaans geen aanleiding voor het ambtshalve verlenen van vermindering of teruggaaf van belasting. Dit lijdt evenwel uitzondering als ik kenbaar heb gemaakt dat de uitspraak tot richtsnoer moet worden genomen. Het gestelde in dit onderdeel onder 12 is dan van overeenkomstige toepassing.

Hoge Raad, 17 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2877

2.4.1. Een redelijke, met doel en strekking van artikel 3.1, lid 4, van de Wro strokende uitleg van de legessanctie brengt mee dat daardoor niet alleen de bevoegdheid tot invordering vervalt, maar ook de bevoegdheid tot heffen van de desbetreffende leges. De klachten falen voor zover zij uitgaan van een andere opvatting.

2.4.2. Voor het Hof was niet in geschil dat de aanvraag is gedaan en in behandeling is genomen meer dan tien jaar nadat het Bestemmingsplan is vastgesteld. Kennelijk en terecht is het Hof daarbij ervan uitgegaan dat voor de toepassing van de legessanctie in de heffings sfeer maatgevend is of de in artikel 3.1, lid 4, van de Wro genoemde termijn is verstreken ten tijde van het belastbare feit, in dit geval het in behandeling nemen van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Daarom moet (ook) in cassatie ervan worden uitgegaan dat de aanvraag voor een omgevingsvergunning in dit geval in behandeling is genomen nadat de bedoelde tienjaarstermijn verstreken was. Voor zover de klachten in cassatie betogen dat de aanvraag eerst op 16 oktober 2013 in behandeling is genomen, toen al een nieuw planologisch regime voor het gebied was vastgesteld, miskennen zij dat stellingen van feitelijke aard niet voor het eerst in cassatie kunnen worden aangevoerd.

2.4.3. Anders dan het College betoogt, ziet de legessanctie niet uitsluitend op het in behandeling nemen van aanvragen voor bouw-, aanleg- of slooptactiviteiten in overeenstemming met het desbetreffende bestemmingsplan, zoals bedoeld in artikel 2.1, lid 1, letter a, b en f, van de Wabo. Ook aanvragen als de onderhavige, waarin verzocht wordt om een op grond van artikel 2.1, lid 1, letter c, van de Wabo benodigde vergunning voor activiteiten die in strijd zijn met dat bestemmingsplan (de zogenoemde buitenplanse afwijking), houden verband met dat bestemmingsplan in de zin van artikel 3.1, lid 4, van de Wro. Het voor de toepasselijkheid van de legessanctie vereiste verband is gelegen in de omstandigheid dat de noodzaak om een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, lid 1, letter c, van de Wabo aan te vragen, voortvloeit uit de inhoud van het (te oude) bestemmingsplan. In zoverre falen de klachten daarom eveneens.

2.4.4. De klachten berusten voorts op het betoog dat het in behandeling nemen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning diverse diensten meebrengt die voor een deel geen verband houden met het bestemmingsplan. Daarom zou de legessanctie in zoverre niet van toepassing zijn.

2.4.5. De klachten falen ook in zoverre. De onderhavige leges worden geheven ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot verlening van een omgevingsvergunning. Het in behandeling nemen van zo'n aanvraag moet worden aangemerkt als één door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte dienst die verband houdt met het bestemmingsplan. De omstandigheid dat het gemeentebestuur in het kader van de verdere behandeling van de aanvraag werkzaamheden van verschillende aard moet verrichten en verschillende toetsingskaders moet hanteren, is in dit verband van geen belang.